

ВІДГУК

офіційного опонента

Шандрука Сергія Костянтиновича

на дисертацію Шашенкової Аліни Олегівни

«Соціо-емоційна компетентність як чинник розвитку саморегуляції студентів», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія

Тема дисертаційного дослідження Аліни Олегівни Шашенкової є важливою та *актуальною*, адже сучасні вітчизняні університети хоча і є осередками науки, рушіями майбутнього, виконавцями соціального замовлення в підготовці висококласних й конкурентоспроможних фахівців, але їх зусилля по вихованню психологічно зрілих й самоефективних особистостей є недостатніми. Молоде покоління студентського віку потребує низки компетентностей неакадемічного характеру, важливих для гармонізації всіх сфер життя, набуття добробуту й психологічного здоров'я. Авторкою в якості такої неакадемічної компетентності названа соціо-емоційна компетентність.

Рецензована робота характеризується високою інформаційною насиченістю, різноаспектністю, високим рівнем наукової новизни та теоретичної цінності. Особливої уваги заслуговує авторська корекційно-розвивальна програма гармонізації саморегуляції студентів шляхом розвитку соціо-емоційної компетентності.

Наукова новизна дисертаційної роботи різноаспектна. Шашенковою А. О. розроблено авторську модель соціо-емоційної компетентності, апробовано опитувальник «Соціо-емоційна компетентність», доведено роль означеного конструкту в контексті розвитку саморегуляції студентів, а також оптимізації їх стрес-долаючої поведінки; розширено уявлення про соціо-емоційну компетентність як особливий психологічний конструкт, а також особливості прояву соціо-емоційної компетентності,

різних видів саморегуляції та копінг-поведінки студентів в залежності від профілю навчання; уточнено сутнісні елементи соціо-емоційної компетентності, структуру стресоподолання, а також психолого-корекційні методи розвитку соціо-емоційної компетентності студентів; дістала подальшого розвитку характеристика студентського віку.

Вважаємо коректним зазначені формулювання новизни і вважаємо доцільним підкреслити практичну значущість роботи, що полягає у розробці авторської моделі соціо-емоційної компетентності й цілком узгодженого однойменного опитувальника, апробованого та верифікованого.

Аналіз окремих *структурних характеристик дисертаційного дослідження* Аліни Олегівни Шашенкової дозволяє констатувати, що робота має чітку традиційну структуру.

У вступі обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, науково коректно сформульовано мету, яка конкретизується у завданнях, визначено об'єкт та предмет, окреслено систему використаних у роботі дослідницьких методів, розкрито наукову новизну та практичну значущість результатів проведеного дослідження.

У першому розділі дослідження наводиться характеристика поняття «соціо-емоційна компетентність», представлена авторська модель соціо-емоційної компетентності, яка включає такі компоненти: соціо-емоційна обізнаність, самоусвідомлення, самокерування, соціо-емоційне усвідомлення, соціальне керування, самоефективність; показано зв'язок конструкту із саморегуляцією та копінг-поведінкою студентства.

У другому розділі дисертантка охарактеризувала організацію та методологію вивчення соціо-емоційної компетентності. Автором досліджена взаємообумовленість між соціо-емоційною компетентністю, саморегуляцією та копінг-поведінкою в студентському віці; досліджені особливості означених конструктів в залежності від профілю навчання.

У третьому розділі А. О. Шашенкова представляє результати апробації програми з оптимізації саморегуляції студентів шляхом розвитку їх соціо-емоційної компетентності, ефективність якої переконливо доводить.

Робота завершується досить розгорнутими висновками, які узагальнюють її зміст, є логічними, віддзеркалюють основні результати дисертаційного дослідження.

На основі аналізу основної частини роботи, можемо дійти висновку, що в ході виконання дослідження поставленої мети було досягнуто, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Психологія розвитку суб'єктів педагогічного процесу» (державний реєстраційний номер 0121U100712 від 20.01.2021 р.).

Основні положення та висновки дослідження викладені у 4 наукових працях, в яких повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає чинним вимогам. Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертаційної роботи. Порухень академічної доброчесності у публікаціях автора та дисертації виявлено не було.

Поряд із позитивною характеристикою роботи слід відмітити такі *зауваження*:

1. На нашу думку, дослідження було б більш ґрунтовним, якби в межах констатувального експерименту дисертантка проаналізувала динаміку розвитку досліджуваних конструктів на різних роках навчання.

2. У розробленому авторському опитувальнику соціо-емоційної компетентності бракує контрольної шкали для перевірки прагнення до схвалення. Переконані, це дозволить отримати достовірніші результати.

3. На нашу думку, в роботі не вистачає дослідження гендерного аспекту, зважаючи на традиційну статеву незбалансованість здобувачів військового та психологічного профілів навчання.

Висловлені зауваження не знижують значущості дисертаційної роботи. Дисертаційне дослідження А. О. Шашенкової виконано на високому науковому рівні, а отримані нові науково обґрунтовані експериментальні результати є суттєвим внеском у вікову та педагогічну психологію.

Дисертаційне дослідження, виконане Шашенковою Аліною Олегівною за темою «Соціо-емоційна компетентність як чинник розвитку саморегуляції студентів», є самостійним, завершеним, творчим науковим дослідженням, яке відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року, а її автор – Сохань Ігор Володимирович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – «Психологія».

Офіційний опонент:

доктор психологічних наук,
професор, професор кафедри
психології та соціальної роботи
Західноукраїнського національного
університету

Шашенко Сергій ШАНДРУК

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ПТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: Шандрук Сергій Костянтинович 2513008771;
Належність до Юридичної особи: Західноукраїнський національний університет;
Код юридичної особи в ЄДР: 33680120;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 26B2648ADD3032E104000000991E27007E2CAB00;
Видавець кваліфікованого сертифіката: КНЕДП ІДД ДПС;
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису (позначка часу для підпису): 12:10 05.12.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)
Час та дата підпису (позначка часу для даних): 12:10 05.12.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для даних від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)